

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 โดยมีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวงและขยายผลการดำเนินงานโครงการหลวงไปยังพื้นที่สูงส่วนใหญ่ของประเทศไทย มีการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนสามารถเผยแพร่องค์ความรู้จากโครงการหลวงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพื้นฟูต้นน้ำลำธาร นับแต่ พ.ศ. 2548 สถาบันฯ ได้ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงอย่างต่อเนื่องเกิดองค์ความรู้มากมายที่กระจายอยู่ทั้งในเอกสารงานวิจัยหรือตัวบุคคล ผู้ปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในการทำงาน วิธีปฏิบัติที่ดีที่ทำให้งานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงประสบความสำเร็จเป็นจำนวนมากซึ่งควรมีการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่ปัจจุบันยังขาดกระบวนการจัดการองค์ความรู้ รวบรวมสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้น องค์ความรู้ดังกล่าวควรมีการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ของสถาบันฯ รวมทั้งเป็นการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้งานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรสำนักวิจัย

1.3 ผลงานที่เป็นรูปธรรมที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1.3.1 ผลผลิต (Output)

- 1) ฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงที่ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์
- 2) แผนปฏิบัติการการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง
- 3) การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งภายในและระหว่างนักวิจัยในแต่ละกลุ่มงานวิจัย

1.3.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างงานวิจัยและงานพัฒนา และองค์ความรู้งานวิจัยถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาพื้นที่สูง
- 2) มีฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงที่ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์

1.3.3 ตัวชี้วัดผลผลิต

- 1) แผนปฏิบัติการการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จำนวน 1 แผนปฏิบัติการ
- 2) ฐานข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาพื้นที่สูงที่ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 1 ฐานข้อมูล

1.3.4 ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- 1) มีกระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างงานวิจัยและงานพัฒนา
- 2) นักวิจัยสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้สะดวกและง่ายขึ้น

